

Til
BBU - Seksjon administrasjon (Arbeidssted)

Fra
BBU - Vann- og avløpsetaten

Fagnotat

Vår referanse: 2019/42964-1
Saksbehandler: Gyrd Olav Børesen
Dato: 27. mai 2019

Gebyrregulativ 2020 for vann, avløp og tømning av slamavskillere og maksimale egenandeler ved pålegg om tilknytning

Hva saken gjelder:

Denne saken gjelder fagetatens anbefalt forslag til vedtak til gebyrregulativ for 2020 for vann- og avløpsområdet (va-området) med satser for følgende:

- Vann, avløp og tømning av slamavskillere
- Maksimale egenandeler ved pålegg om tilknytning til offentlig vann og/eller avløp
- Anboringer, forgreninger m.v. på ledningsanlegg

Gebyrregulativets satser er fordelt på følgende 3 selvkostområder:

- Vann (produksjon av vann, distribusjon av vann)
- Avløp (avløpsrensing, avløpsnett /innsamling av avløpsvann)
- Slamavskillere (tømning av slamavskillere, septiktanker m.m.)

Vann- og avløpsområdet drives i Bergen til 100 % selvkost, dvs. at Bergen kommunes merkostnad ved å tilby disse tjenestene, fullt ut skal dekkes av gebyrinntekter. Gebyrene vil kunne utvikle seg ulikt for selvkostområdene fra år til år avhengig av forskjeller i historisk og planlagt aktivitet, rente-, avdrags- og fondstransaksjoner. Vann, avløp og slamhåndtering ivaretas i Bergen av vann- og avløpsetaten. Driftsoppgavene kjøpes hos Bergen Vann KF.

Byrådet vedtok i møte 7. februar 2019 i sak 1033 å legge forslag til hovedplaner for vannforsyning og for avløp og vannmiljø for perioden 2019-2028 ut til offentlig ettersyn. Vann- og avløpsgebyrene foreslås trappet opp over flere år i samsvar med hovedplanene. Fra 2019 til 2020 foreslås det en økning av årsgebyrene for vann med 2,0% og en økning i årsgebyrene for avløp med 2,9%. Dette innebærer en økning for en gjennomsnittlig abonnent med 2,5% samlet for vann og avløp, som omtrent tilsvarer forventet prisstigning. Årsgebyr for en gjennomsnittlig abonnent (120 m²) vil i 2020 være kr 6.277 inkl. mva samlet for vann og avløp. Ved rullering av økonomiplanen for ett år siden var det budsjettet en samlet økning i gebyrene fra 2019 til 2020 på 3,8%.

For å møte nasjonale krav til avløpsrensing ble fire store oppgraderte avløpsrenseanlegg og biogassanlegget tatt i bruk i perioden 2014-2016. Flere andre større prosjekter er foreslått igangsatt i økonomiplanperioden 2020-2023. Innen avløpsrensing startes byggingen av et mellomstort (Garnes) og flere mindre anlegg. Det bygges overføringsnett og avskjærende nett for avløp fra Mjølkeråen til Kvernevik renseanlegg. I forbindelse med bygging av bybanen fra sentrum til Oasen åpnes Mindekanalen, det bygges overføringsledning for vann og ledningsnettet omlegges. Videre startes oppgraderingen av Espeland vannbehandlingsanlegg.

I tillegg er det nødvendig å sikre et fortsatt høyt nivå på fornyelse av ledningsnett for å sikre funksjonsdyktighet og standard. I tråd med forslag til hovedplaner innebærer dette en opptrapping av va-gebyrene for å finansiere nødvendig investering og drift.

Budsjettet kapitalgrunnlag (gjeld) vil grunn av forslag investeringer fra 2019 til 2023 øke innen vann fra 0,9 til 1,6 milliarder kr og innen avløp fra 2,6 til 3,1 milliarder kr.

I henhold til Bergen kommunes økonomireglement er det bystyret som fastsetter gebyr og egenbetalingssatser etter innstilling fra byrådet.

Fagetatens vurdering:

1. Innledning

Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks for boligblokk totalt er mer relevant enn konsumprisindeksen for å måle pris- og lønnsveksten på va-området. Dette gjelder for både investeringskostnader og driftsutgifter (eksklusive renter, avskrivninger og lønn til egne ansatte). Denne byggekostnadsindeksen har i årene 2010 til 2013, ..., 2018 vist en årlig vekst på 2,8%, 3,8%, 2,9%, 3,0%, 2,7%, 2,2%, 2,4%, 2,8% og 3,5 %.

Årsgebyr for vann og avløp samlet er i økonomiplanperioden budsjettet med en årlig regulering som vil avvike noe fra de siste års årlige vekst i byggekostnadsindeks for boligblokk totalt. Dette har følgende hovedforklaringer:

- Fire store avløpsrenseanlegg med sluttkostnad 1.737 mill. kr og nytt biogassanlegg med sluttkostnad 364 mill. kr ble tatt i bruk i perioden 2014-2016, totalt ca 2,1 milliarder kr.
- Det er foreslått flere store investeringsprosjekter (over 100 mill. kr samlet for vann og avløp) i økonomiplanperioden 2020-2023. Oppgradering av Garnes avløpsrenseanlegg med budsjett 300 mill. kr og flere mindre renseanlegg med budsjett 423 mill. kr, er planlagt tatt i bruk innen 2025. I forbindelse med bygging av E39 fra Hamre til Rådal etableres vann- og avløpsledninger med prognose 139 mill. kr innen 2022. Oppgradering av Espeland vannbehandlingsanlegg har budsjett 410 mill. kr og er planlagt ferdig i 2026. Det bygges overføringsnett og avskjærende nett for avløp fra Mjølkeråen til Kvernevik renseanlegg, der vann- og avløpsanlegget til sammen har budsjett 171 mill. kr. I samarbeid med bybanen fra sentrum til Oasen åpnes Mindekanalen, ledningsnett legges om og det etableres overføringsledning for vann med samlet budsjett 660 mill. kr. Disse store prosjektene utgjør til sammen ca 2,1 milliarder kr.
- Mål for fornying av ledningsnett over driftsbudsjettet er for vann 0,7% og for avløp 1,0%, målt som årlig gjennomsnitt av lengde for de siste tre år. Årsbudsjett fornying ledningsnett og andre anlegg øker til 257 mill. kr i 2020, mot regnskap 175 mill. kr i 2018.
- Budsjettet kapitalgrunnlag (gjeld) vil grunn av forslag investeringer fra 2019 til 2023 øke innen vann fra 0,9 til 1,6 milliarder kr og innen avløp fra 2,6 til 3,1 milliarder kr.

Regjeringen har ute på høring et forslag til selvkostforskrift med virkning fra 2020. I forskriften er det foreslått at beløp som er avsatt til bundne selvkostfond ett år skal brukes innen de påfølgende 5 år. Det er i regulativ 2020 og økonomiplan 2020- 2023 lagt til grunn at dette ikke får virkning for fondsmidler som er avsatt før 2020. Med andre ord er det lagt til grunn at forskriften ikke vil få virkning tilbake i tid. Bergen kommune har tidligere brukt selvkostfond til å utjevne gebyrendringene over en lengre periode enn 5 år. Det vil ikke

lenger være hjemmel for en slik praksis. Dette vil for Bergen kommune, som har relativt store fondsmidler, på lang sikt gi større budsjetterte endringer i satser for årsgebyrer fra år til år enn tidligere.

For en gjennomsnittlig abonnent, (som representerer 120 m² bruksareal med stipulert forbruk), er det for 2020 foreslått en økning i årsgebyr med 2,5% samlet for vann og avløp. Ved forrige rullering av økonomiplanen var det budsjettert en samlet økning i årsgebyrene på 3,8%. Årsgebyr for en gjennomsnittlig abonnent vil i 2020 være kr 6.277 (inkl. mva) samlet for vann og avløp.

2. Selvkost – selvkostfond

Selvkostregelverket gir helt klare føringer for hvilke kostnader som skal dekkes av gebyrene, og hvordan disse skal beregnes. Gebyrene er dermed en direkte konsekvens av aktivitetsnivået (drift, vedlikehold og fornying av anlegg), samt av renter og avdrag fra investeringer. Eventuelt overskudd avsettes til og eventuelt underskudd dekkes inn ved bruk av egne selvkostfond. Fondstransaksjoner er slik at netto utgift selvkost blir 0 hvert år for hvert av de tre selvkostområdene vann (produksjon av vann, distribusjon av vann), avløp (avløpsnett, avløpsrensing) og slamavskillere (tømming av slamavskillere inkl. septiktanker).

3. Generelt om utviklingen i vann- og avløpsgebyrene

Årsgebyrenes satser for abonnement og forbruk for vann og avløp er de fire satsene som omfatter flest kunder (abbonnenter) og stod for ca 98% av gebyrinntektene i 2018, og som derfor har høyest fokus.

Fondsutviklingen

Fondsutviklingen er vist i følgende tabell. Alle tall er i mill. kr og viser saldo ved slutten av året, (år 2019 og deretter er prognose):

Fond	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Selvkost-fond vann	66,3	91,0	145,9	155,0	147,3	106,3	44,8	1,8	0,1
Selvkost-fond avløp	125,5	95,0	72,5	66,3	69,1	55,7	36,9	13,8	29,7
Selvkost-fond slam-avskillere	7,8	8,0	10,0	10,4	10,8	10,8	4,6	3,5	1,9
Sum selvkost-fond	199,7	194,0	228,4	231,7	227,2	172,8	86,3	19,1	31,7

En av forklaringene til at sum selvkostfond ikke er bygget ned i perioden 2015 – 2018, er at kalkulatorisk rentesats har holdt seg lav over flere år, mens det har vært budsjettert en årlig økning i satsen i økonomiplanperiodene ved budsjetterulleringene.

Det er ikke et mål å ha betydelige beløp avsatt i fond. Prognose fond på minst ca 20 mill. for hver av vann og avløp i hvert av de to første årene i økonomiplanperioden, kan forsvares

som middel mot uforutsette endringer i kostnadsbildet. Dette kan også være viktig fordi kommunen er selvassurandør innen vann og avløp.

Fondene bygges gradvis ned på en slik måte at det sikrer en jevnest mulig prognose for gebyrutvikling for vann og avløp samlet i økonomiplanperioden.

Kalkulatorisk rentesats og gjeld

Fra regnskap 2014 og i budsjetter deretter er det lagt til grunn et nytt prinsipp for kalkulatorisk rentesats i samsvar med H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, som er Kommunal- og moderniseringsdepartementets siste revisjon. Det brukes 5 årig swap-rente (Kommunalbanken as) pluss 0,5%-poeng mot tidligere 3 årig statsobligasjonsrente (Norges Bank) pluss 1,0%-poeng. Regjeringen har forslått å ta prinsippet 5 årig swap-rente pluss 0,5%-poeng inn i selvkostforskriften fra 2020.

Utviklingen i kalkulatorisk rentesats og gjeld utgående balanse i milliarder kr er vist i følgende tabell. Tallene for 2019 - 2023 er prognose og før dette regnskap.

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rente	3,46 %	3,24 %	2,44 %	2,62 %	2,68 %	1,94 %	1,68 %	1,98 %	2,37 %	2,30 %	2,40 %	2,50 %	2,60 %	2,70 %
Gjeld i løpende priser	1,7	1,7	2,0	2,5	3,0	3,4	3,6	3,5	3,5	3,5	3,7	4,1	4,4	4,6
Gjeld i faste 2020-priser	2,2	2,2	2,4	2,9	3,5	3,8	3,9	3,8	3,7	3,6	3,7	4,0	4,2	4,3

For gjelden i faste 2020-priser er byggekostnadsindeksen for boligblokk totalt lagt til grunn. Fra 2018 til 2019 og videre til senere år er det lagt til grunn en årlig vekst i indeksen på 2,0%. Dette er i samsvar med forventet vekst i konsumpriser, mens forventet vekst i årlig byggekostnad ville ha vært mellom 2,5-3,0%.

En andel på 71% av gebyrinntektene og dermed gjelden var i 2016 henførbar til boliger og dermed byens innbyggere direkte. Det resterende var henførbar til private og offentlige virksomheter.

4. Gebyrendringer fra 2019 til 2020

VA-gebyrene slik de er foreslått for 2020 reflekterer ambisjonsnivået på investeringer til miljøtiltak, tilpasning til klimaendringer, sikkerhet og kvalitet innen va-området. Gebyrene er en direkte konsekvens av det planlagte aktivitetsnivået, renter og avskrivninger fra investeringer og fondstransaksjoner. Vi får dermed følgende hovedkomponenter i driftsregnskapet (selvkostregnskapet):

- Forvaltning.
- Drift og vedlikehold av ledningsnett og andre anlegg.
- Fornying (rehabilitering) av ledningsnett og andre anlegg.
- Avskrivninger (lineære, iht. selvkostregelverket).
- Rentekostnader.
- Driftsinntekter (som hovedsakelig er gebyrinntekter).
- Fondstransaksjoner (slik at gebyrområdene får netto utgift lik 0).

Utviklingen av hovedkomponentene i driftsbudsjettet i løpende kroner er som vist i følgende tabell som også viser andeler i %. Beløpene er regnskap for 2017 - 2018, prognose for 2019 og budsjett deretter. (Alle enkeltbeløp inkl. summene er avrundet til hele millioner kr.)

Drift, selvkost	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Forvaltning	100	12 %	111	12 %	118	13 %	132	13 %	134	12 %	137	12 %	139	13 %
Drift og vedlikehold	296	36 %	315	36 %	314	34 %	329	33 %	340	31 %	351	32 %	362	34 %
Fornyning (netto)	152	19 %	175	20 %	210	23 %	257	25 %	293	27 %	279	25 %	207	19 %
Avskrivninger	197	24 %	201	23 %	203	22 %	203	20 %	217	20 %	231	21 %	248	23 %
Rentekostnader	71	9 %	85	10 %	81	9 %	87	9 %	97	9 %	110	10 %	121	11 %
Delsum	816	100 %	887	100 %	926	100 %	1 007	100 %	1 081	100 %	1 108	100 %	1 078	100 %
Driftsinntekter	-846		-885		-916		-948		-992		-1 039		-1 090	
Fondstransaksjoner (netto)	30		-2		-10		-59		-90		-69		12	
Netto utgift	0		0		0		0		0		0		0	

Sammenheng fondstransaksjoner og gebyrreduksjoner

Fondstransaksjoner (netto) inkluderer renteinntekter av fond. Positivt beløp for fondstransaksjoner (netto) betyr netto avsetning til fond og negativt beløp netto bruk av fond. Bruken av fond må trappes gradvis ned hvis man vil unngå en stor gebyrøkning året etter at man sluttet å bruke av fond.

Hvis årlig gebyrøkning er større enn forventet vekst i byggekostnadsindeksen, er følgende lagt til grunn. Fond bygges ned slik at årlig gebyrøkning (for hvert selvkostområde uavhengig av hverandre), blir tilnærmet den samme alle år i økonomiplanperioden og ved behov også videre utover i hovedplanperioden.

I økonomiplanperioden er kostnadsøkningen til drift utover renter og avskrivninger for de fire nye hovedavløpsrensaneanleggene, biogassanlegget og sluttdeponering av biorest budsjettet til 7 mill. kr pr. år fra og med 2019. Slike kostnader gjelder de to selvkostområdene avløp og slamavskillere.

Foreslått gebyrøkning for 2020, gebyrprognose for 2021 – 2023

For en gjennomsnittlig abonnent, (som representerer 120 m² bruksareal med stipulert forbruk), er det fra 2019 til 2020 foreslått en økning i årsgebyr med 2,5% samlet for vann og avløp. Det foreslås at fordelingen mellom abonnements- og forbruksgebyr holdes uendret. Endring i % vil dermed bli de samme for abonnenter med målt forbruk som ved stipulert forbruk, forutsatt at det målte vannforbruket er uendret fra år til år.

Gebyr for tømning inkl. behandling /avvanning av slamavskillere foreslås uendret fra 2019 til 2020.

Historisk og foreslått endring i satser for årsgebyrer er vist i følgende tabell:

Justerings av årsgebyr fra forrige år i %															
År											Justert budsjett	Forslag økonomiplan 2020-2023			
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Vann	9,1	3,1	3,8	4,5	3,8	3,7	0	0	0	0	2	5	5,5	5,5	
Avløp	11,2	14,1	10,6	2,2	12,5	9	7,3	0	5,2	6	2,9	2,9	2,9	2,9	
Slam	0	2	2	2	2	2	-20	0	0	0	0	-3	-4	-5	
Måler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum mill. kr	542	586	639	656	726	775	816	821	856	892	914	967	1025	1065	

I siste linje i tabellen er det vist summen av innkrevde årsgebyr for hvert år, oppgitt i mill. (løpende kroner ekskl. mva. Tallet for 2019 er prognose).

Årsgebyr for leie av vannmåler

Satsene for leie av vannmåler foreslås uendret fra 2019 til 2020.

Gebyrer for tømning inkl. behandling/avvanning av slamavskillere

Satsene for tømning inkl. behandling/avvanning av slamavskillere foreslås uendret fra 2019 til 2020.

Gebyr for å rykke ut ved manglende vannmåleravlesning

Satsen for å rykke ut ved manglende vannmåleravlesning foreslås uendret fra 2019 til 2020.

Engangsgebyrer for vann og avløp

Satsene for engangsgebyrer foreslås øket med 1,7% fra 2019 til 2020.

Maksimale egenandeler ved krav etter plan- og bygningsloven §27-1 og 27-2 om tilknytning til offentlig vann og/eller avløp for eksisterende bygg

Egenandelene gjelder ikke ved nybygg. Egenandelene kommer i tillegg til engangsgebyrer for vann og/eller avløp. Det gis ca. 25 krav om tilknytning pr. år, i hovedsak for avløp.

De maksimale egenandelene foreslås uendret fra 2019 til 2020.

Hjemler for regulativ

Regjeringens forslag til selvkostforskrift er p.t. ute på høring. Henvisningene til hjemler for regulativ vil derfor måtte oppdateres, hvis forskriften blir vedtatt med virkning som planlagt fra 2020. Slik oppdatering vil kunne komme i tilleggsinnstilling til byrådets forslag til budsjett 2020 / økonomiplan 2020-2023.

5. Gebyrutvikling. Sammenlikning med andre storbyer og nabokommuner

Nivået på årsgebyrer i Bergen ligger vesentlig under de største nabokommunene for en standardbolig, jf. tabell nedenfor. Målt mot de andre store byene er forskjellene mindre. Bergen ligger høyest av de store byene i 2014 - 2019. Men Oslo og Trondheim har i 2018 og 2019 og Stavanger i 2019 øket gebyrene mer i % og beløp enn Bergen. I 2019 er differansen mellom Oslo og Bergen redusert til 204 kr.

Bergen har imidlertid gjennomført en rekke større investeringer knyttet til vannkvalitet og sikkerhet som de andre store byene må gjennomføre kommende år, noe som er innbakt i dagens va-gebyrer i Bergen. Videre har Bergen ved fornying (rehabilitering) og investeringer innen ledningsnett, dammer og avløpsrensing innarbeidet kapasitet til å møte den forventede befolkningsveksten.

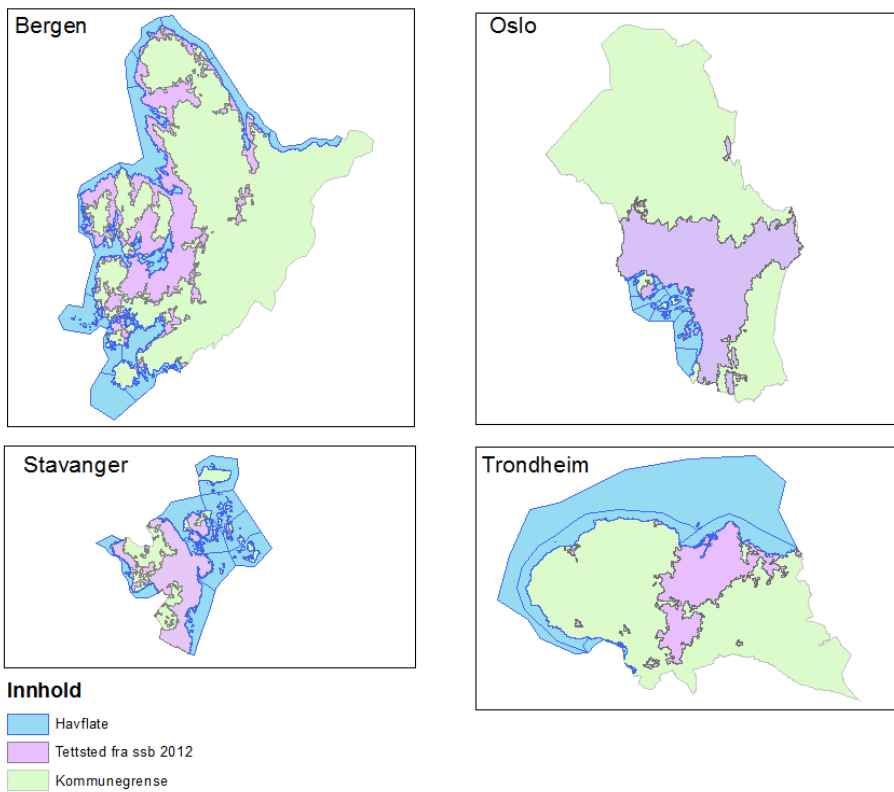
Sammenlikning av kommuner	Årsgebyr vann og avløp										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Endring 2018-2019
Oslo	3 601	3 601	3 923	4 159	4 305	5 254	5 149	5 149	5 406	5 918	9,5 %
Bergen	3 962	4 299	4 615	4 766	5 169	5 510	5 738	5 738	5 911	6 122	3,6 %
Trondheim ¹	3 257	4 286	4 744	4 831	4 794	4 859	4 390	4 791	5 123	5 609	9,5 %
Stavanger	3 030	3 030	3 153	3 734	3 821	4 064	4 133	4 133	4 205	4 797	14,1 %
Askøy	8 500	8 500	7 654	9 091	9 331	10 024	10 023	10 249	11 636	13 195	13,4 %
Os	6 250	4 375	5 300	7 318	8 461	9 900	10 430	11 149	9 798	11 372	16,1 %
Fjell	9 976	9 320	10 117	9 309	9 535	9 685	9 685	10 236	9 349	9 151	-2,1 %
Lindås	4 250	5 135	6 211	6 832	7 174	7 533	8 070	8 249	8 247	6 725	-18,5 %

Tall for 120 m² bruksareal. Kilde: Kommunenes nettsider. **Tall inkl. mva.**

¹ Trondheim kommune legger vannmåler til grunn for de fleste abonnenter. Det er her stipulert et forbruk på 150 m³ i samsvar med Kostras definisjoner. Det er lagt til målerleie som ikke rapporteres fra Kostra.

Dessuten har Bergen sammenliknet med de andre store kommunene større geografiske og topografiske utfordringer. Kartet nedenfor viser at Bergen har større spredning i tettstedsarealer og lengre kystlinje. Bergen har derfor flere vannbehandlingsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner mv..

Kart i ens målestokk for de fire største byene

Fagetatens anbefaling:

«Satser for vann- og avløpsgebyrer m.v. for Bergen kommune i 2020» i punkt Vedlegg vedtas i samsvar med premissene i denne sak.

Med hilsen
Vann- og avløpsetaten

Gyrd Børesen
rådgiver

Magnar Sekse
fagdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Satser for vann- og avløpsgebyrer m.v. for Bergen kommune i 2020

Satsene er vist inklusive 25% merverdiavgift.

Satsene før justering er vist i parantes.

1. Forskrift om satser for engangsgebyrer, årsgebyrer og gebyrer for tømning inkl. behandling/ avvanning av slamavskillere

Fastsatt av Bergen bystyre ... 2019 med hjemmel i forskrift 01.06.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 16-1, jfr. lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg §5, lov 13. mars 1981 nr.6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) §§ 26, 30 og 34.

1.1 Engangsgebyrer for tilknytning til offentlig vann- og avløpsledning

	<u>Vann</u>	<u>Avløp</u>
Engangsgebyr pr.m ² :	Kr 36,88 (36,25)	Kr 36,88 (36,25)

For tilbygg betales for det areal som er større enn 50 m².

1.2 Årsgebyrer for vann og avløp

1.2.1 Abonnementsgebyr for areal slik det er fastsatt i matrikkelen

Abonnementsgebyr pr.m ² :	Kr 6,96 (6,83)	Kr 10,96 (10,65)
--------------------------------------	----------------	------------------

1.2.2 Forbruksgebyr

A. Forbruksgebyr pr. m ³ :	Kr 10,31 (10,11)	Kr 16,14 (15,69)
B. Stipulert (ikke målt) vannforbruk, m ³ pr. m ² :	1,3	1,3

1.2.3 Leie for vannmåler

Vann- og avløpsetaten fastsetter kategori, dimensjon, om flere målere skal parallellkobles og om det skal anvendes kombinasjonsmålere, jfr. Bergen kommunes forskrifter. Leien er pr. måler pr. år. For parallellkoblede målere er leien pr. gruppe av slike pr. år. Vannmålerdimensjon avrundes oppover til nærmeste kategori.

Gebyrkategorier, vannmålerdimensjon	Gebyr
A. DN 20 mm (inntil Q _n 2,5 / 3/4 tomme)	Kr 700,00
B. DN 25 mm (inntil Q _n 6 / 1 tomme)	Kr 1.625,50

C.	DN 40 mm (inntil Q _n 10 / 1 1/2 tomme)	Kr 1.650,00
D.	DN 50 mm inntil DN 100 mm	Kr 2.362,50
E.	over DN 100 mm og måler til midlertidig tiltak	Kr 2.975,00

Leie for måler til midlertidig tiltak er uavhengig av vannmålerdimensjon. Leie av måler til midlertidig tiltak fastsettes som om leietiden var minst et helt år.

Woltmanmåler og/eller kombinasjonsmåler og elektromagnetisk måler fastsettes i kategori D. eller E.

1.3 Gebyr for manglende vannmåleravlesning

1.3.1 Rykke ut ved manglende vannmåleravlesning

Gebyr for å rykke ut ved manglende vannmåleravlesning kr 1.250,00.

1.4 Gebyrer for tømning inkl. behandling/ avvanning av slamavskillere

1.4.1 Årsgebyrer

	Gebyrkategorier	Gebyr
A.	Tanker inntil 4 m ³	Kr 2.300,00
B.	Tanker over 4 til og med 6 m ³	Kr 3.462,50
C.	Tanker over 6 til og med 8 m ³	Kr 4.612,50
D.	Tanker over 8 til og med 10 m ³	Kr 5.762,50

For slamavskillere kategori A - D som blir tømt 1 gang pr. 2. år, vil beløpet bli fordelt på terminvise innbetalinger over 2 år.

For slamavskillere som er tilknyttet offentlig avløpsnett, er kostnaden til tømning hvert andre år inkludert i det årlige avløpsgebyr.

1.4.2 Gebyr pr. utført tømning

Tanker over 10 m³: pr m³ tømt   Kr 576,25

1.4.3 Etterbehandling slam

Slam levert til etterbehandling: pr m³ slam   Kr 362,50

2. Maksimale egenandeler ved pålegg om tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledning for eksisterende bygg.

Fastsatt av Bergen bystyre ... 2019 med hjemmel i plan- og bygningsloven § 27-1 og § 27-2 om tilknytning til offentlig vann- og avløpsledning.

A.	Vann	kr 100.000,00
----	------	---------------

- B. Avløp kr 150.000,00
- C. Vann og avløp kr 200.000,00

3. Anboringer, forgreninger m.v. på ledningsanlegg

Fastsatt av Bergen bystyre ... . 2019 med hjemmel i Sanitærreglementet for Bergen kommune, vedtatt av bystyret 27.03.2006, sak 80/6, sist revidert januar 2013.

Utførelse av anboringer, forgreninger m.v. på kommunalt ledningsanlegg betales etter regning.

4. Merverdiavgift

Alle satser er vist inklusive 25% merverdiavgift.